

Bibliotekaren

Tidsskrift for Bibliotekarforbundet

Fokus på den besværlige pensjonen:
Kvinner og pensjon

Stine verver nye
studentmedlemmer
til Troms BF

3
2003

Det brygger opp
til moderat
mellomoppgjør

YS-leder Randi Bjørgen
om krigsmotstanden

Innhold:

Lederen har ordet	side 3
Nye studentmedlemmer i BF Troms fylkeslag	side 5
Forbundsstyrets februar møte	side 6
Troms vil ha FUKS!	side 7
Fokus på den besværlige pensjonen:	
Kvinner og pensjon	side 8
Årsmøtet i Buskerud BF	side 10
Årsmøte i Sogn og Fjordane	side 10
Arbeidsgruppe anbefaler ABM-utvikling å	
opprette Norsk digitalt bibliotek: Spreng grensene!	side 11
Bekymring for konkurranseevnen	side 11
Sans og samling: Politique des Auteurs	side 12
Nettfilter er farlige	side 13
Interessert i dansk-norsk samarbeid?	
Det erhvervsrelaterede projekt	side 14
YS positiv til Skaugeutvalget	side 14
Startskuddet for årets inntektsoppgjør	side 16
Design og kommunikasjon i digitale medier	side 16
Reflektert krigsmotstand	side 18
Lav ledighet blant danske bibliotekarer	side 18
Til Egypt med Persson (Føljetong i fire deler – Del 1):	
Muséer, kirker og kaffe på Groppi	side 20

Annonse:

Tidemann **Biblioteksystem**[®]

- med tanke på fremtiden

BIBLIOTEKSERVICE AS - navnet på god service
Postboks 9102, 3006 Drammen • Tlf: 32 88 70 10 Fax: 32 88 58 55 • www.bibliotekservice.no

Bibliotekaren

ISSN 0804-4147

Bibliotekaren er Bibliotekarforbundets tidsskrift og utkommer hver måned.

Ansvarlig redaktør

Erling Bergan

Redaksjonens adresse

Runnen 4, 6800 FØRDE

Tlf.: 57 82 07 65

Mobil: 91 31 80 01

Faks: 85 03 16 64

Epost: erling.bergan@bibforb.no

Redaksjonsgruppa

Erling Bergan (redaktør)

Anja Angelskår Mjelde (redigerer)

Monica Deildok (forbundsleder)

Mona Magnussen (forbundets nestleder)

Thor Bjarne Stadshaug (organisasjonssekretær)

Stoff

Vi mottar stoff i alle former. Tekster foretrekker vi som filer i *RiktTekstFormat (rtf)*. Usignerte artikler står for redaktørens regning.

Abonnement

Kr. 290,- pr. år betales til BFs girokonto 6039.05.64093. Merk innbetalingen «Abonnement». Alle henvendelser om abonnement rettes til BFs sekretariat i Lakkegata 21, 0187 Oslo, tlf. 22 17 04 95, faks 22 17 04 96, epost: bf@bibforb.no.

Annonsepriser

1/8 side kr. 800

2/8 side kr. 1400

3/8 side kr. 1800

4/8 side kr. 2200

5/8 side kr. 2500

6/8 side kr. 2800

7/8 side kr. 3100

8/8 side kr. 3300

24 % mva. kommer i tillegg.

Det kan gis rabatt ved bestilling av flere annonser under ett. Alle henvendelser om annonser rettes til redaksjonen. (se over)

Utgivelsesplan i 2003

Nr.	Deadline:	Hos medl.:
1	23. desember	15. januar
2	29. januar	12. februar
3	26. februar	12. mars
4	26. mars	9. april
5	23. april	7. mai
6	21. mai	4. juni
7	25. juni	9. juli
8	30. juli	13. august
9	27. august	10. september
10	24. september	8. oktober
11	22. oktober	5. november
12	19. november	3. desember

Trykk

S. E. Thoresen as

Lederen har ordet

Monica Deildok
Forbundsleder

Mellomoppgjøret 2003 skal foregå i en tid preget av at norsk arbeidsliv og økonomi er i en vanskelig situasjon. Vi har økende arbeidsledighet, forverret konkurransevne for virksomheter utsatt for konkurranse fra utlandet, høy rente og en høyere lønnsvekst enn hos handelspartnerne.

“YS er bekymret over den svekkede konkurransevnen og bortfall av arbeidsplasser, og tar i denne forbindelsen kraftig avstand fra de som forsøker å skyve hele dette ansvaret over på arbeidstakerne”, sier YS-leder Randi Bjørgen.

YS avholdt sin inntektspolitiske konferanse 12. februar, der hovedprioriteringer fram mot mellomoppgjøret til våren ble vedtatt. YS var dermed den første hovedorganisasjonen som la grunnlaget for årets inntektsoppgjør, og YS signaliserer at man har klare forutsetninger for å delta i det inntektspolitiske samarbeidet. Blant annet når det gjelder at enigheten som er oppnådd i Kontaktutvalget følges opp fra arbeidsgiversiden og Regjeringen. Enigheten i Kontaktutvalget tar høyde den vanskelige situasjonen i norsk økonomi og arbeidsliv, og retter fokus mot at lønnskostnadsveksten i 2003 må tilpasses utfordringene i konkurranseutsatt næringsliv og kampen mot arbeidsledighet.

I en pressemelding rett etter konferansen trekker YS-leder Randi Bjørgen særlig fram økt skattefradrag for fagforeningskontingenten i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett, en videreføring av avtalen om Inkluderende Arbeidsliv også etter sommeren, og overvåkning av kraftprisutviklingens påvirkning på kjøpekraften som momenter YS vil fokusere på.

LO – som vedtok sine hovedretningslinjer for mellomoppgjøret 25. februar - peker også på arbeidet for full sysselsetting som en hovedutfordring i årets oppgjør. Selv om LO-leder Gerd Liv Valla avviser at mellomoppgjøret vil bli et nulloppgjør, sier hun samtidig at hun venter seg beskjedne tillegg.

Sentralbanksjef Stein Gjerdrem har gitt uttrykk for at et moderat mellomoppgjør er en forutsetning for videre rentenedgang.

Disse innledende øvelsene til vårens mellomoppgjør følger like etter at Teknisk Beregningsutvalg har lagt frem sine tall fra fjorårets Hovedoppgjør som viser en rekordhøy reallønnsvekst i Norge. Lønnsutviklingen fra 2001 til 2002 ligger på mellom 5% og 8% i de ulike tariffområdene, med et gjennomsnitt på 5,5%. Prisstigningen ble på 1,3 %, og reallønna økte dermed med 3,7 % eller mer. Sammen med skattelettelser førte dette til at for enkelte grupper fikk man den sterkeste kjøpekraftforbedring siden 1975, som var det året oljealderen tok av for fullt i Norge. Dagens Næringsliv meldte den 13. februar at et røft overslag viser at lønsmottakere i Norge skal ha fått 1000 kroner mer å rutte med i måneden i år 2002.

For å si det i klartekst: Det er duket for et meget moderat mellomoppgjør våren 2003. Den vanskelige økonomiske situasjonen og den økende arbeidsledigheten tilsier det. Samtidig som Hovedoppgjøret 2002 ga en reallønnsøkning på 3,7% eller mer, har mange grupper allerede under lønnsoppgjøret i 2002 avtalt tillegg i 2003. Dette angår en del av Bibliotekarforbundets medlemmer. Det gjelder de ansatte i KS-sektorens kapittel 4 og i Helseforetakene i NAVO. Sammen med lønnsoverhenget (= Hvor mye lønnsnivået ved utgangen av et år ligger over snittet for året. Siden de fleste lønnstilleggene blir gitt et stykke ut i året, vil de først slå fullt ut på lønnsveksten året etter.) har de gruppene som får tillegg i 2003 som var avtalt i 2002 allerede fått en lønnsvekst på 5,25% for Helseforetakene i NAVO og 4,5% i kommunenes kapittel 4. Lønnsoverhenget har teknisk beregningsutvalg beregnet til anslagsvis 2,5% alle grupper under ett.

Moderasjon ser altså ut til å bli mellomoppgjørets nødvendige mantra. Dette må vi ha i bakhodet når vi nå går inn i grundige analyser av resultatene i de ulike tariffområdene og forbereder Bibliotekarforbundets krav til mellomoppgjøret.

Vi må gjøre analyser av våre egne medlemmers lønnsvekst for å kunne se hvordan rekordåret 2002 faktisk slo ut for bibliotekarene. Foreløpig er ikke vårt eget tallmateriale klart, men det er under arbeid. Når vi kan gå grundig inn i dette, vil vi bli mye klokere. Foreløpig gjetter jeg altså litt, men jeg gjetter på følgende: Jeg tror at mange bibliotekarer opplevde å få en kraftig lønnsvekst i 2002, men jeg tror også at enkeltgrupperinger fikk en lønnsutvikling som ligger under gjennomsnittet. Oppsummert tror jeg at lønnsveksten for ulike grupperinger blant våre medlemmer har vært svært ulik, avhengig av lønnsystem og tariffområde - og nettopp dette kan vise seg å bli en stor utfordring for oss i årets mellomoppgjør. ■

Medlemsvekst i Agder BF

Det er årsmøte i Agder BF 13. mars, og det avgående styret har levert sin årsberetning for perioden 05.03.2002 – 13.03.2003. Styret har bestått av leder Anne Kristin Undlien (Kristiansand folkebibliotek), kasserer Catherine Rugaard (Kvadraturen videregående skole) og sekretær Sissel Reinhardtzen (Dahlske v.g.skole), og med Ola Eiksund (Arendal bibliotek) og Gro Heidi Råmunddal (Kristiansand folkebibliotek) som vararepresentanter. Styret har hatt 3 møter og ellers hatt kontakt via elektronisk post og telefon.

Medlemstallet har økt fra 50 til 55 i perioden. Om verving heter det i årsberetninga: "Ny tariffavtale i KS-sektoren der de lokale forhandlingene tok svært lang tid, gjorde at vi ikke kom så godt i gang med vervearbeidet som vi skulle ønske, selv ikke etter at ny vervebrosjyre var kommet på plass." Men det går også fram av beretninga at vervebrev med vervebrosjyre er sendt til ikke-medlemmer nå i februar 2003.

Informasjon som BF sentralt har ønsket å videreformidle har blitt sendt ut på postlista til BF-Agder. Den er et stadig viktigere redskap for å få sendt ut informasjon.

Det har vært ett møte for tillitsvalgte i perioden, og årsberetninga sier at BFs tillitsvalgte igjen har utført godt arbeid. Arbeidet har vært mer omfattende enn noen gang pga helt nytt regelverk i KS-sektoren, heter det. Men BF i Agderfylkene slår fast at de har "et drevent tillitsmannskorps".

En utfordring for dette fylkeslaget er overgang fra gammelt til nytt styre. Alle i styret trekker seg samtidig, av ulike grunner. Én for å unngå at lederprosjisjon ved et stort bibliotek også inngår i ledelsen av fagforeninga, én for å vie seg en mer aktiv rolle som tillitsvalgt, og én etter flere års sammenhengende styreverv. Det avtroppende styret

Valgkomiteen ønsker forslag

Valgkomiteen minner om at det skal velges nytt forbundsstyre på landsmøtet i juni. Er du interessert i fagforeningsspørsmål og fagpolitikk, og ønsker å engasjere deg mer i BF, kan du ta kontakt med valgkomiteen:

Hanne Fosheim (leder av valgkomiteen):

Epost: hanne.fosheim@fia.akershus-f.kommune.no

Tlf. 63 83 41 15

Anne Foss

Epost: foss@buskerud.fylkesbibl.no

Tlf. 32 80 63 55

Elin Linge Hermansson

Epost: Elin.Hermansson@luh.hihm.no

Tlf. 62 51 76 62

Tips oss gjerne om en kollega, men husk å spørre vedkommende først om hun/han kan tenke seg et verv i BF før du kontakter oss.

Frist for forslag til valgkomiteen er 17. mars 2003. ■

Kompetanseutviklingsprogrammet : KUP

BF setter i verk sitt kompetanseutviklingsprogram i år. Programmet er et ledd i satsingen på opplæring av tillitsvalgte og ble vedtatt av forbundsstyret 18. oktober 2002.

KUP består av tre deler:

Grunnkurs for tillitsvalgte

(Kurs over 3 dager)

Forhandlingskurs

(Kurs over 3 dager)

Kurs i konflikthåndtering

(Kurs over 2 dager)

Forhandlingskurset er allerede bestilt og oppsatt 3.-5. september 2003. Kursholder: Børge Rostvåg og BFs sekretariat

Når det gjelder de to resterende kursene i kompetanseutviklingsprogrammet KUP, arbeider sekretariatet i disse dager med å utarbeide nærmere innhold, legge opp programmet og bestille eksterne kursholdere. Vi kan derfor ikke gå ut med eksakte datoer ennå. De kommer snart. Følg med i Bibliotekaren og på websidene. ■

Nye studentmedlemmer i BF Troms fylkeslag

■ ■ ■ **Stine Fjeldsøe, Leder i Troms BF**

Siden opstarten af bibliotekaruddannelsen i Tromsø, har det været fast på timeplanen at Bibliotekarforbundet har mødt op for at snakke med studenterne en gang i løpet af studieåret til bibliotekundskab grundfag. I god tradition har fylkeslagsleder sammen med BF-medlem Synnøve Baustad været på Universitet i Tromsø og aflagt studenterne ved bibliotekundskab et besøg. Målet var naturligvis som altid at verve nye medlemmer til BF. Bibliotekarforbundet stod på studenternes timeplan torsdag 23. januar 2003.

Siden studieplanen til bibliotekundskab er ændret på den måde at forelæsningerne lægges ugesvis og ikke længer til daglige forelæsninger, var opmødet næsten 100 %. Det var en interesseret klasse som tog imod os. Vi blev også hyggeligt overrasket, da det viste sig at to af studenterne allerede var medlemmer!

Efter at vi havde fortalt hvad Bibliotekarforbundet arbejder med og for, stillede studenterne ivrigt spørgsmål. Det var tydeligt at forslag til ny biblioteklov var noget som engagerede dem. Der blev stilt spørgsmål som galdt deres fremtidige arbejdsmuligheder som bibliotekarer. Der var tydeligt en vis bekymring at spore. Vi prøvede at berolige dem ved at sige at ingenting er vedtaget, og præciserte at vi naturligvis heller ikke håber at forslaget går gennem.

Nogen var medlem i andre fagforeninger og spurgte til hvordan dette ville blive, mens andre spurgte efter extrajob på Tromsø bibliotek.

På forhånden havde sekretariatet sendt op disse nye lækre BF foldere samt sidste nummer af Bibliotekaren og information fra Gjensidige Nor. Bibliotekaren var interessant læsning for mange. 5 studenter meldte sig ind der og da, mens andre behøvede lidt mere tid på sig til at tage stilling til dette medlemskab. Totalt var der 18 studenter.

BF Troms er glad for at vi har fået en god dialog med de ansatte ved Institutt for dokumentasjonsvitenskap. Men tanke på at dette er fremtidige bibliotekarer synes vi det er en vigtig og rigtig tradition at møde studenterne. Dette vil vi gladligt fortsætte med. ■

... spaltelangs ...

anbefaler årsmøtet å la hele det nye styret også la seg velge som landsmøtedelegater, ettersom "det vil være en god start på den nye toårsperioden".

Fra valgkomiteen kommer forslag på Gro Heidi Råmunddal (Kristiansand folkebibliotek) som ny leder, med Hege Solli (Froland folkebibliotek) som kasserer og Kasper Vejen (Høgskolen i Agder) som sekretær. Eli Søyland (Arendal bibliotek) og Niels Chresten Sørensen (Farsund bibliotek) foreslås som varamedlemmer til styret.

Ny redaktør for Bibliotekspressen i Danmark

Det danske Bibliotekarforbundets redaktør gjennom 33 år, Per Nyeng, slutter ved utgangen av mars måned. BFs hovedbestyrelse har vedtatt at fra 1. april og fram til ny ansettelse kan finne sted, konstitueres bladets journalist Hanne Folmer Schade som redaktør. Den nye redaktøren av Bibliotekspressen ansettes som ansvarshavende redaktør og "refererer journalistisk og bladmessigt til hovedbestyrelsen", som det heter i en pressemelding fra forbundet. Stillingen som ny redaktør lyses ut i Bibliotekspressen og Journalisten medio mars, og ny redaktør kan komme på plass før sommeren.

Harrys femte gjennom taket

Forhåndssalget av J. R. Rowlings femte Harry Potter-roman slår alle rekorder. I løpet av det første døgnet etter at utgivelsesdatoen ble kjent, fikk nettbokhandelen amazon.co.uk inn 30.000 bestillinger, melder NRK. *Harry Potter og Fønixens orden* kommer i salg 21. juni. Bokbransjen i Storbritannia venter at boken i god tid innen da vil ha slått den gamle rekorden for forhåndsbestillinger – som lyder på 65.000 og tilhører en viss J. R. Rowling.

... spaltelangs ...

Bjørgen ut mot nye overtidregler

Med støtte fra Fremskrittspartiet vil regjeringspartiene utvide rammene for å jobbe overtid fra inntil 200 til 400 timer per år. Dermed griper en inn i mandatet til arbeidslivslovutvalget. Endringene i arbeidsmiljøloven innebærer også at arbeidsgiver nå skal kunne gå direkte på den enkelte arbeidstaker for å avtale utvidet overtid, ikke via den tillitsvalgte som tilfellet er i dag.

- Dermed mister arbeidsplassene en nødvendig varslingsklokke i forhold til uvettig bruk av overtid, og setter mange arbeidstakere under press. Dette er kortsiktig tenkning og stikk i strid med filosofien bak "Et inkluderende arbeidsliv". Her er tankegangen å motvirke at en stadig større del av den voksne befolkning presses ut av arbeidslivet og blir passive trygdemottakere. Dersom vi ikke klarer å snu utviklingen får vi et arbeidsliv hvor stadig færre må jobbe mer for å holde hjulene i samfunnet i gang. Denne utviklingen ønsker vi ikke. Men de nye overtidreglene slår jo bena under "Et inkluderende arbeidsliv", sier hun.

- De nye reglene åpner også for arbeidsdager inntil 14 timer i perioder på åtte uker. Vi vet at mange arbeidsplasser, for eksempel innen pleiesektoren, er basert på minimumsbemanninger. Naturlig nok kjenner netegner høyt sykefravær og en altfor lav avgangsalder disse arbeidsplassene. Ved å øke overtidspresset på store grupper av arbeidstakere får vi ikke gjort noe med et av hovedmålene i arbeidslivet i Norge: - Å redusere sykefraværet, sier hun.

- Både myndighetene og partene i arbeidslivet har et uttalt mål at vi i fremtiden skal dra nytte av arbeidsevnen til så mange hoder og hender som mulig. Vi vet at gjennomsnittsalderen i befolkningen vil øke sterkt i årene som kommer. Da er det korttenkt å innføre ordninger som øker risikoen for at folk sliter seg ut altfor tidlig, påpeker hun.

Forbundsstyrets februar møte

■ ■ ■ Erling Bergan, Redaktør

Det ble en variert sakliste forbundsstyret skulle gå gjennom da de var samlet til årets første styremøte 10. februar. Riktignok var det bare én vedtakssak, men den var til gjengjeld svært viktig. Det gjaldt tilsetting i den utlyste stillinga som sekretær/konsulent i BFs sekretariat. Det var kommet inn over 100 søknader, noe som ga sekretariat og forbundsledelse en formidabel jobb å gå gjennom. Først måtte de aktuelle skilles fra de uaktuelle. Så måtte disse gås nøye gjennom og et utvalg av dem innkalles til intervju, som ble gjennomført over to dager uka før styremøtet. Og så skulle det lages innstilling. Styremøtet viste at det var gjennomført en grundig prosess, med mange gode kandidater. Diskusjonen i styret sto i stil med forarbeidene, lang og omfattende.

Resultatet ble at jobben som ny sekretær på BF-kontoret gikk til Eva-Irene Trønnes fra Oslo. Hun har blant annet lang og variert erfaring fra kontorarbeid i private bedrifter. Vi kommer tilbake med nærmere presentasjon av Eva-Irene Trønnes i et seinere nummer. For hun har allerede takket ja til jobben, og begynner i stillingen 1. april. Ingrid Sagens engasjement i BF-sekretariatet går ut like etter, og BF-styret uttrykte stor taknemlighet og ga mye ros til Ingrid for den jobben hun har gjort siden hun begynte hos oss i juni 2001.

Resten av styremøtet var altså saker som skulle drøftes uten å fatte vedtak, eller rene orienteringssaker. Først skulle styret gå gjennom resultatregnskap for 2002. Men ettersom revisor fremdeles jobbet med korrigeringer, ble dette utsatt. Selv om alt tyder på at forbundets økonomi er sunn, ja til og med svært så sunn, så er det alt for lenge siden forbundsstyret har fått seg forelagt ajourførte regnskapstall. Det er nok et tegn på at forbundet og dets økonomi har blitt for stort til å kunne håndteres på "gamlemåten". Sekretariatet står foran en vurdering av om de til høsten vil ha en bemanningssituasjon som gjør det mulig å ha et kontinuerlig ajourholdt regnskap, eller om styret vil få seg forelagt en sak om å kjøpe regnskapstjenester eksternt.

Ettersom dette var første forbundsstyremøte etter nyttår, var det også første gang styret kunne kommentere de nye nettsidene som BF har fått. Et fenomen som har dukket opp, er små sponsor-lenker i form av små klikkbare bokser i høyre marg av sidene. Disse gir oss noen inntekter og web-ansvarlig har satt klare grenser for utforming av dem. Det var ingen motforestillinger i styret mot at dette var gjort.

Så var det tid for en orientering om det siste møtet i bibliotekparaplyen, det ble orientert om det kunngjorte kompetanseutviklingsprogrammet i BF – eller KUP som Monica Deildok har døpt det, og om den reduserte driften av YS Utviklingssenter (omtalt i forrige nummer av Bibliotekaren). Spørsmålet om å planlegge BF-stand under Nord-norsk bibliotekkonferanse 17.-19. september ble overlatt forbundsstyret som velges på landsmøtet i juni. Videre orienterte forbundsleder Monica Deildok om forberedelsene til årets mellomoppgjør, og om et YS/FAFO-prosjekt om

lokal lønnsdannelse, som BF er med på. Erling Bergan orienterte om situasjonen for BFs studieturer til Egypt i mars i år.

Dermed var styret kommet fram til den obligatoriske lista med referatsaker som avslutter ethvert styremøte: Postliste, møte- liste, medlemsstatus (1207 medlemmer), og situasjonen for sekretariatet, tidsskriftet og nettsidene våre. Det sistnevnte var kanskje det som inneholdt mest nytt, med forbedret utseende, greiere å bruke og lettere å vedlikeholde for web-ansvarlig. Dessuten er det lagt ut noe mer informasjon, og flere muligheter vil bli utnyttet utover i 2003. Blant annet er interne sider for forbundsstyret allerede under utvikling.

Forbundsstyrets neste møte er berammet til 14. mars. Da skal landsmøtesaker få sin første drøfting, etter styreseminaret før jul. Så blir det forbundsstyremøtet 7. april som skal foreta den endelige behandlingen av landsmøtesakene som skal inn i Bibliotekarens mainnummer (landsmøtenummeret). Alle kommende forbundsstyremøter som er datofestet, er for øvrig ført opp i kalenderen som nå er lagt ut på BFs nye nettsider. ■

Troms vil ha FUKS!

■ ■ ■ **Stine Fjeldsøe, Fylkesleder i Troms BF**

Der har i de sidste par numre af Bibliotekaren været skrevet en del om FUKS og dens usikre fremtid. Som fylkesleder for Troms har jeg bare lyst til at komme med noen kommentarer.

Jeg ønsker kort og godt at rose sekretariatet i BF for deres initiativ ved at etablere forhandlingsudvalget. Dette har været så genialt og til enorm stor hjælp. Jeg har næsten ikke tal på hvor mange gange jeg sent som tidlig, har ringet til Ola Eiksund som er vores kontaktperson i Troms. De lokale forhandlinger efteråret 2002 var hæftiske, og der var masse nyt at sætte sig ind i. Panikken var nærmest nogen- gange til at tage og føle på. Det var en stor lettelse at vide, at Ola var så tilgængelig og behjælpelig. En stor tak til Ola som har stået med telefonrøret i den ene hånd og lavet middag med den anden.

Også starten på 2003 og kapittel 4 forhandlingerne, har været positivt præget af FUKS medvirkning.

Troms fylkeslags største aktivitet er som andre fylkeslag arbejdet med de lokale forhandlinger. En forhandlingsrunde er aldrig lig, og nye problemstillinger og spørgsmål dukker op hver gang. Ny HTA gør ikke arbejdet mindre udfordrende. At vedtage FUKS som et permanent udvalg, vil være til stor hjælp for fylkeslagene i årene fremover. Jeg kan bare sige at det har fungeret godt i Troms, og at der er stort håb om at FUKS vil vedvare. Dette må blive en god sag på landsmødet 2003. ■

Jeg ønsker kort og godt at rose sekretariatet i BF for deres initiativ ved at etablere forhandlingsudvalget (FUKS), skriver fylkesleder Stine Fjeldsøe i Troms BF. (Foto: Erling Bergan)

... spaltelangs ...

Det offentlig oppnevnte arbeidslivslovutvalget er i gang med å foreta en helhetlig gjennomgang av arbeidsmiljøloven. – Det er kynisk å løfte det viktige arbeidstidskapitlet ut, midt i utvalgets arbeid. Denne fremgangsmåten provoserer og resultatet er forverrede vilkår for arbeidslivet, sier Randi Bjørgen.

Kampanje for å redde USAs bibliotek

Den amerikanske bibliotekforeninga ALA og dets president Mitch Freedman lanserte under en stor konferanse i Philadelphia i januar en kampanje for å redde USAs bibliotek. "Campaign to Save America's Libraries" er ment å gjøre allmenheten mer oppmerksom på virkningene av de landsomfattende budsjettkuttene som bibliotekene er utsatt for. Det gjelder både skolebibliotek, folkebibliotek, universitets- og høyskolebibliotek.

"Bibliotekarer og våre brukere har ikke råd til å være stille om drastiske nedskjæringer som tvinger bibliotek til å stenge tidligere, si opp erfarne medarbeidere, kutte ut tidsskrift-samlinger og redusere tjenester", sa Freedman, og la til: "Disse nedskjæringene er større enn de som ble gjennomført under den Store Depresjonen, og de rammer bibliotekjenester i skoler, høyskoler, universitet og lokalsamfunn over alt."

ALA oppgir at en undersøkelse har bekreftet at når økonomien går nedover, går bruken av folkebibliotek oppover. Bibliotek i USA har rapportert at utlånet har gått merkbart opp siden mars 2001, som er tidspunktet National Bureau of Economic Research angir som starten på den siste økonomiske nedgangstida. "Bare frie stater har frie bibliotek. Amerikanere kan ikke tillate at de mister tilgangen til denne avgjørende ressursen i skoler, universitet og lokalsamfunn", sa ALA-president Mitch Freedman da kampanjen ble lansert.

... spaltelangs ...

ALA ut mot Patriot Act

Under sitt Midwinter Meeting i Philadelphia i januar vedtok den amerikanske bibliotekforeninga ALA en resolusjon om den meget omstridte Patriot Act, en lovgiving sterkt preget av det politiske klima etter 11. september. (Altså: ikke det blodige USA-støttede militærkuppet mot den folkevalgte presidenten i Chile 11. september 1973 – men det blodige terrorangrepet på USA 11. september 2001.)

I resolusjonen heter det blant annet at "The USA Patriot Act and other recently enacted laws, regulations, and guidelines increase the likelihood that the activities of library users, including their use of computers to browse the Web or access e-mail, may be under government surveillance without their knowledge or consent".

Det heter også i resolusjonen: "The American Library Association considers sections of the USA PATRIOT Act are a present danger to the constitutional rights and privacy rights of library users". ALA oppfordrer til slutt Kongressen å lage en oversikt over iverksettelsen av Patriot Act og andre relaterte tiltak, å avholde høringer for å kartlegge omfanget av overvåkningen av bibliotekbrukere, og å endre de delene av disse lover og retningslinjer som truer eller begrenser retten til å skaffe seg informasjon eller ytre seg fritt.

Konferanse om "Copyright, libraries and freedom of speech"

Institutt for rettsinformatikk og Norsk forening for JUS og EDB organiserer sammen med Kultur- og kirke departementet konferansen "Copyright, Libraries and the Freedom of Speech" 10. april 2003 i auditoriet, Bygdøy allé 2. Blant innleiderne finner man Lucie Gibault (Institutt for informasjonsrett, Amsterdam), Jukka Liedes (Undervisningsminis-

Fokus på den besværlige pensjonen:

Kvinner og pensjon

I forbindelse med rapporten som Pensjonskommisjonen har lagt frem, belyser YS i en serie artikler utfordringene ved dagens pensjonssystem og mulige løsninger. Her er tredje artikkel, om kvinner og pensjon.

Kvinner har oftere brudd i yrkeskarrieren enn menn på grunn av omsorgsarbeid. Dette reduserer kvinnenes mulighet til å tjene opp en akseptabel tilleggspensjon fra Folketrygden.

Åtte av ti minstepensjonister er kvinner. Andelen kvinner som har private pensjonsordninger er 30 %. Beregninger viser at kvinner vil få betydelig lavere alderspensjon enn menn i mange år fremover. Innføringen av tre pensjonspoeng for omsorgsarbeid i 1992 vil bety noe for dem som har lavere og midlere inntekter, og for dem som har kort opptjeningstid.

Kvinner som jobber deltid, og som tjener under 157.000 kroner i året, vil bli minstepensjonister. Selv om de betaler inn 7,8 % av inntekten sin gjennom et helt yrkesliv, får de ikke mer i pensjon enn en person som har vært hjemmeværende hele livet. Ansatte i stat og kommune betaler i tillegg 2 % pensjonsinnskudd. Disse blir også minstepensjonister dersom inntekten er lav (under 147.000 kroner).

Etter at Folketrygden ble innført i 1967 har menns pensjoner økt betydelig mer enn kvinners pensjoner i samme tidsrom.

Dagens Folketrygd har et sterkt omfordelende element ved at personer med inntekter over 6 ganger G (kr 325.000) får langt lavere pensjonsdekning, dvs. pensjon i forhold til tidligere arbeidsinntekt, enn personer med lavere inntekter. Dermed vil pensjonsdekningen for kvinner øke mer enn for menn i årene fremover.

Omsorgsarbeide vil gi dårlig pensjonsmessig uttelling

Innføringen av tre pensjonspoeng fra 1992 for omsorgsarbeid vil først gi utslag mange år frem i tid. Dette vil uansett monne lite når den tid kommer. Dagens ordning med omsorgspoeng vil nemlig bare kunne bidra relativt lite til at kvinner får økt pensjon. Og enda dårligere kan det bli dersom Pensjonskommisjonen får det som den vil.

Det er spesielt kvinner med heltidsarbeid i lengre perioder, og med færre enn 40 poengår, samt kvinner som kun har jobbet deltid i lavinntektsyrker som kan forvente få noe særlig utbytte av omsorgspoengene, slik regelverket er i dag.

Tidligere undersøkelser viser at redusert arbeidstid i en periode har negative langtidseffekter på lønn og dermed på pensjonsytelsene. Det betyr bl.a. at Pensjonskommisjonens varslede forslag om å fjerne besteårsregelen og å innføre en såkalt alleårsregel, i hovedsak vil ramme kvinner. Fravær fra arbeidslivet i perioder med omsorg for små barn bør istedet

oppraderes i fremtiden, og ikke nedgraderes. Det vil være et sannsynlig resultat av kommisjonens forslag.

YS' forslag om utvidet ordning for omsorgspoeng

Gjeldende ordning har to svakheter:

Den ble gjort gjeldende fra 1992. YS har tidligere krevd at ordningen må gis tilbakevirkende kraft, slik at omsorgsarbeid før 1992 blir medregnet. Det var på 70-tallet at kvinners inntreden på arbeidsmarkedet for alvor tok til. Mange kvinner vil derfor ikke nyte godt av en ordning som først ble innført fra 1992. Hvorfor var ikke de som utredet Folketrygden før 1967 forutseende nok til å innse at kvinner med omsorgsarbeid ville kunne bli tapere i den nye allmenne pensjonsordningen? Svar: fordi ordningen var skreddersydd for den mannlige industriarbeideren. Det at kvinners yrkesdeltaking ville kunne øke betydelig var åpenbart ikke tillagt særlig vekt.

Sosialdepartementet har ment at prislappen på å gi ordningen tilbakevirkende kraft er altfor høy. Men ordningen kan forbedres for dem som i dag er i arbeidslivet, som for morgendagens yrkesaktive. Det er ikke tilstrekkelig med å tildele 3 pensjionspoeng eller et grunnlag på 217.000 kroner, slik som regelverket er i dag. Pensjonsgrunnlaget bør oppjusteres slik at f.eks. inntekten tilsvare reglene for fødselspenger på maks 6 G eller kr. 325.000. Personer med omsorgsarbeid kan på den måten unngå å tape pensjonsnivå under årene med hel eller delvis permisjon for å ta seg av mindreårige barn.

Flere vil bli minstepensjonister

Pensjonskommisjonens tanker slik de fremkommer i den foreløpige rapporten, kan oppsummeres slik:

Personer med lavere og midlere inntekter får lavere pensjon enn i dag, mens høyinntektstakere blir "vinnere". Modellen innebærer ikke noen entydig forbedring av insentivene i forhold til arbeidslinjen – tvert imot. For personer i de øvre inntektsintervaller vil det ganske visst bli snakk om en forbedring av insentivene i forhold til dagens system, men dette oppnåes på bekostning av en betydelig forverring i den nedre delen av inntektsfordelingen (under 6 G).

Grensen for å slippe ut av "minstepensjonsfellen" flyttes oppover til 200.000 kroner fra dagens 150.000 kroner. All trygde- og pensjonsavgifter betalt på inntekter under 200.000 blir da å betrakte som en ren skatt.

Kommisjonen foreslår at inntekter over taket på 10 G skal fritas for pensjonsavgift, siden disse inntektene ikke gir opphav til pensjonsopptjening. Samtidig legger kommisjonen til grunn at pensjonsavgifter i det reformerte systemet skal beregnes fra først tjente krone, selv om pensjonsopptjeningen i realiteten først starter for inntekter over 200.000 kroner. Å kombinere et system med opptjening fra første krone med en form for garantipensjon som betyr at den reelle opptjeningen først starter ved en forholdsvis høy inntekt, kan lett bli oppfattet som en form for offentlig lureri.

Andelen av befolkningen som ender opp som minstepensjonister vil øke sterkt i forhold til dagens system. Dette er oppsiktsvekkende fordi det nettopp var de dårlige insentivene nederst i inntektsfordelingen og "urettferdigheten" knyttet til minstepensjonsfellen som har vært ett av de sterkeste argumentene for å reformere dagens system. ■

... spaltelangs ...

teret, Finland), Dr Traute-Gorgon (Subito, Tyskland), Glenn Otis Brown (CreativeCommons, USA) og dr juris Kyrr Eggen (Wiersholm, Mellbye og Bech). Seminaret er gratis, men påmelding er nødvendig - interesserte kan kontakte Norsk forening for JUS og EDB eller se lenken http://www.jus.uio.no/iri/om_iri/seminarer/.

Swets & Zeitlinger selges ikke likevel

Det er et ugunstig økonomisk klima å selge i. Det er begrunnelsen fra aksjonærer og styre i Royal Swets & Zeitlinger Holding for å stoppe arbeidet med å finne nye eiere til selskapet. Dette har pågått i lengre tid, men oppgis altså nå å være uaktuelt. Selskapet forventer at omsetninga i 2002 skal ligge 4 % over året før, og at overskuddet skal ligge 30 % over 2001. De endelige tallene kommer først i juni. Slike positive tall frister neppe aksjonærene til å selge selskapet, et verdensomspennende konsern engasjert i publisering og informasjonsformidling. Det teller 1200 ansatte i 21 land, og har sitt hovedkontor i den nederlandske byen Lisse. En av forretningsdivisjonene i Royal Swets & Zeitlinger Holding er firmaet Swets Blackwell, vel kjent som tidsskriftagent for norske bibliotek. Swets Blackwells kontor i Oslo har 16 ansatte.

Gjenåpning av FAIFE-L

Susanne Seidelin, direktør ved IFLAs kontor for informasjonstilgang og ytringsfrihet, FAIFE, har kunngjort at den egne postlista for disse spørsmålene - FAIFE-L - nå igjen er åpen for bruk. Det dreier seg altså om bibliotekenes og bibliotekarenes forhold til Free Access to Information and Freedom of Expression. Det er Institut de l'Information Scientifique et Technique (INIST) i Frankrike som er vertskap for postlista, som er administrert av IFLANET. Alle kan sende meldinger til lista. Men den

... spaltelangs ...

er moderert slik at bare meldinger som omhandler de angitte tema blir tatt inn. Se mer om FAIFE på <http://ifla.org/faife/> og om postlista på <http://ifla.org/II/iflalist.htm#FAIFE-L>

Lys i tunellen for Aetat

I takt med stigende arbeidsledighet er Aetat de siste årene blitt nedbemannet. Nå er i tillegg sykefraværet på rekordhøye 9%. - Aetat har vært gjennom tøffe omstillinger over flere år. Jeg vet at arbeidsdirektør Inger-Johanne Stokke tar dette alvorlig. Nå må hun få tid til å gjennomføre de tiltak hun har satt i verk, sier leder i YS Stat Tore Eugen Kvalheim i en kommentar til oppslag om uholdbare forhold i Aetat. Aetat er blitt kraftig nedbemannet de siste årene, og har parallelt opplevd stigende arbeidsledighet.

- Vi er alle klar over at Aetat har vært gjennom store endringer de siste årene. Imidlertid har jeg registrert at den nye arbeidsdirektøren har tatt dette på alvor, sier leder i YS Stat Tore Eugen Kvalheim og fortsetter: - Aetat er som kjent bundet til avtalen om Inkluderende arbeidsliv. De tiltakene som arbeidsdirektøren har grepet fatt i er nettopp knyttet til HMS. Jeg forventer at når tiltakene får tid til å virke vil forholdene bli bedre.

Kvalheim understreker at man ikke skal bagatellisere alvorret i situasjonen. Imidlertid synes han det er viktig å peke på at man fra arbeidstakersiden nå tror at de organisasjonsmessige tiltak som er gjort, vil bidra til å bedre arbeids-situasjonen til de ansatte.

Aetat har fått en budsjettøkning i 2003. I tillegg har den nye arbeidsdirektøren satt tydelig fokus på arbeidsmiljøet, forklarer Kvalheim og avslutter: - Disse tiltakene vil bedre forholdene for de ansatte, blant annet ved å få bukt med sykefraværet. Dermed vil brukerne igjen få den servicen de skal kunne forvente.

Årsmøtet i Buskerud BF

■ ■ ■ **Anne Foss, Leder av Buskerud BF**

Årsmøtet i Buskerud BF ble avviklet 19. februar i Drammen. 16 av lagets 75 medlemmer (21%) var tilstede ved spisebordet hjemme hos Monica Nævra. Årsmøtesakene gikk raskt og greit unna. To av medlemmene i styret var på valg og hadde sagt seg villige til gjenvalg, slik at styret for 2003 er identisk med fjorårets: Anne Foss, fylkesbiblioteket, leder, Monica Nævra, Drammen bibliotek, nestleder og kasserer, Nina Width, Røyken

Monica Nævra er en gjestfri BF-er: 19. februar samlet hun årsmøtet i Buskerud BF rundt spisebordet hjemme. Selv sitter hun som nestleder i fylkeslaget. (Foto: E. Bergan)

bibliotek, sekretær. Berit Engebak, Øvre Eiker bibliotek og Wenche Løver, Kongsberg vg skole, er varamedlemmer til styret. Det meste av aktiviteten i løpet av fjoråret var naturlig nok knyttet til de lokale forhandlingene på høsten. Handlingsprogrammet for 2003 gjenspeiler betydningen av lokale forhandlinger og pålegger styret å arbeide for at flest mulig av medlemmene kurses i forhandlingsteknikk og tariffspørsmål. Styret skal også fortsette arbeidet med å verve medlemmer og vil utarbeide et eget verve- og informasjonsbrev til ikke-medlemmer i Buskerud.

Årsmøtet valgte også landsmøtedelegater. Buskerud kan sende 4 delegater til landsmøtet i Asker i juni. Monica Nævra møter som hovedstyremedlem, og resten av styret, med varamedlemmer, ble valgt som delegater. Bror von Krogh og Randi Helgerud er vara til landsmøtet.

Da dagsorden for årsmøtet var til ende og pizzaen fortært, benket årsmøtelyden seg foran familien Nævrans tv-skjerm for visning av kortfilmen "Bibliotekaren". Thor Bjarne Stadshaug fra forbundskontoret fikk ordet til kaffen og beholdt det til klokka var over 22.00, hyppig avbrutt av spørsmål og ytringer fra engasjerte tilhørere. ■

Årsmøte i Sogn og Fjordane

■ ■ ■ **Anja Angelskår Mjelde, Sogn og Fjordane BF**

Måndag 24. februar vart det avvikla årsmøte i BF Sogn og Fjordane. Møtet blei i år som i fjor halde på Skei. Dessverre var det i år uvanleg dårleg oppmøte - berre 5 av 31 medlemmar hadde funne tid til å delta.

Men vi fekk no gjennomført årsmøtet og gått gjennom årsmøtesakene. Det har vore liten aktivitet i årsmøteperioden, mesteparten i samband med lokale forhandlingar. Dette er også eit viktig arbeidsområde framover. Eit anna punkt på aktivtetsplanen som blei vedtatt er medlemsverving - det er fleire potensielle medlemmar i fylket.

To av styremedlemene hadde sagt frå seg attval, så her blei det utskiftingar. Det nye styret består no av Anne Siri Fardal Bruteig (Fylkesmannen), Erik Eriksen (Årdal bibliotek) og Kari Johanna Yttri (Sogndal bibliotek). Vara er Torill Berge (Gloppen folkebibliotek) og Anne Sagen (Fylkesbiblioteket). Det skulle også veljast tre delegatar til landsmøtet, og her blei det nye styret valt. ■

Arbeidsgruppe anbefaler ABM-utvikling
å opprette Norsk digitalt bibliotek:

Spreng grensene!

- Spreng det enkelte biblioteks grenser og gjør alle digitale informasjonsressurser tilgjengelige for alle på en enkel måte. Dette konkluderer en arbeidsgruppe nedsatt av ABM-utvikling med. Gruppen hadde som mandat å utrede utfordringene for etablering av et norsk digitalt bibliotek. - Et digitalt bibliotek vil revolusjonere kunnskapsorganiseringen i Norge og være like viktig for nordmenns tilgang til kunnskap som Gutenbergs bibler var for framveksten av protestantismen, sier professor Helge Salvesen ved Universitetet i Tromsø, som har vært leder for arbeidsgruppen. Som et første ledd foreslår gruppen å opprette et 5-årig nasjonalt innsatsprogram kalt "Norsk digitalt bibliotek".

Et Norsk digitalt bibliotek vil bestå av mange komponenter og tjenester. Blant de mest sentrale tjenestene kan nevnes:

- Muligheten for "samsøk" i alle landets bibliotekstjenester. Denne tjenesten vil blant annet gi brukeren muligheten til å sitte hjemme foran pc-en og bestille hvilken bok som helst, fra hvor som helst i Norge
- Opprettelsen av "den norske kunnskapsdatabasen", bestående av sentrale norske kunnskapskilder og kulturarvressurser som for eksempel Store norske leksikon og Norsk ordbok. Arbeidsgruppen anbefaler at disse gjøres tilgjengelig for alle og finansieres over sentralt bevilgede midler
- Et enkelt og effektivt brukergrensesnitt som gjør norske og utenlandske tidsskrifter tilgjengelig for universitet- og høyskolesektorene

Arbeidsgruppen anbefaler at Norsk digitalt bibliotek blir organisert med sekretariat i ABM-utvikling. Hele rapporten kan leses på www.abm-utvikling.no. ■

Bekymring for konkurranseevnen

Resolusjon vedtatt av representantskapet i YS 12. februar:

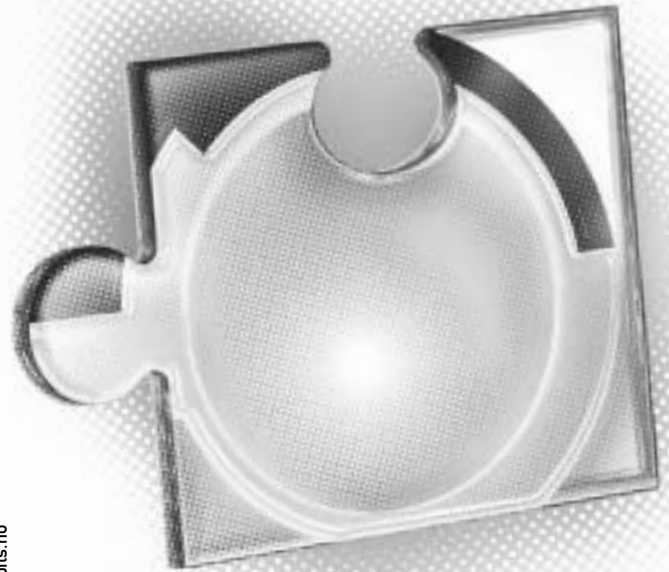
"YS er bekymret over svekket konkurranseevne, og tar sterk avstand fra myndighetenes holdning om at det kun er arbeidstakerne gjennom de årlige lønnsoppgjørene som er ansvarlig for denne utviklingen.

YS peker på at stortingsflertallet gjennom vedtak av statsbudsjettet legger premissene for den økonomiske utviklingen i Norge. Parallelt spiller Regjeringens skatte- og avgiftspolitikken en vesentlig rolle i utviklingen av kjøpekraften og derigjennom inflasjon og konkurranseevne. Stortinget har også et vesentlig ansvar for den norske rente- og pengepolitikken gjennom vedtak av Norges Banks mandat. YS har tidligere pekt på at Norges Bank ensidig forvalter sitt mandat.

YS er sterkt bekymret over bortfallet av norske arbeidsplasser og den stigende arbeidsledigheten. YS etterlyser en bredere og mer offensiv næringspolitisk debatt om rammevilkårene for norsk næringsliv." ■

Med Mikromarc Innkjøps- og tidsskriftsmodul

blir din hverdag **enkler!**

Tenk deg at du kan bruke ennå mer tid på bibliotekets kunder. At du har full kontroll på tidsskriftene dine.

Tenk deg at purrerutinene bare går av seg selv. At innkjøpsrutiner og ordrebestillinger er enkle og effektive.

Tenk deg at du har fullstendig budsjettkontroll. At du får oversiktelige og nyttige rapporter...

Tenk deg Mikromarc!

Mikromarc er en del av ebib, et totalkonsept fra Bibliotekenes IT-senter for søking og håndtering av informasjon. ebib består av fire komponenter som passer perfekt sammen og samtidig fungerer utmerket hver for seg.

Noen kaller det en **revolusjon**. Vi kaller det **ebib**.

ebib
Aleph_MetaLib_Mikromarc_SFX

Bernt Lage Breivoll

Politique des Auteurs

På 50-tallet introduserte en gruppe unge franske filmkritikere tilknyttet tidsskriftet *Cahiers du Cinema* begrepet *politique des auteurs* eller auteur-politikk. Ledende blant dem som kritikere var Andre Bazin, mange av de andre begynte etter hvert å regissere film selv: Jean-Luc Godard, Francois Truffaut, Claude Chabrol, skaperne av den franske "Nye Bølgen". Dette var knapt overraskende, ettersom auteur-politikken nettopp handlet om å fremheve regissøren på bekostning av alt annet ved filmene de skrev om.

Hvorfor? For å tvinge folk og elite til å ta film på alvor som kunststart. Litteratur er skrevet av Store Forfattere. Litteraturhistorie er forfatterbiografi, vi følger forfatteren gjennom livet mens Han modnes som menneske og Geni, vi følger hans kunstnerlige utvikling fra bok til bok, hvor hver var bok er en utvikling og foredling av hans Stil og Tema. Musikk er skrevet av Store Komponister. Musikkhistorie er komponistbiografi. Malerier er malt av Store Malere – osv. Det spiller mindre rolle at de fleste moderne teoretikere og kritikere vil si, og ville sagt allerede på 50-tallet, at denne måten å oppfatte kunst på er foreldet eller aller helst "død". Det er fremdeles slik litteratur- og kunsthistorier blir skrevet, og det fremdeles slik vi etablerer kanon: de verkene det er verdt å diskutere.

Med andre ord: så lenge man oppfatter film som samlebandsprodukter; laget av "Hollywood" eller "Warner Brothers" eller noen annen uklar kollektivt størrelse er det umulig å oppfatte film som kunst. For å være Kunst må film være laget av Store Kunstnere. Denne Kunstneren bestemte Bazin og vennene hans seg for å kalle en *auteur*. Bokstavelig betyr det "skaper" og det tilvarende norske begrepet blir *filmskaper*. Hvem av de mange som er involvert i en filmproduksjon er selve Filmskaperen? Produsent, manusforfatter og fotograf ble vurdert i rollen og forkastet; det var selvfølgelig *regissøren* som måtte være Filmskaper. Dermed kan kritikeren skrive filmhistorie som filmskaperens historie, følge filmskaperen gjennom livet mens Han modnes som menneske og Geni, følge hans kunstnerlige utvik-

ling fra film til film, hvor hver film er en utvikling og foredling av hans Stil og Tema. Dette er en *politikk*: å skrive om film på en bestemt måte, etter modell av kritikken innenfor anerkjente kunstarter, for å tvinge gjennom en oppvurdering av film som kunststart. Altså en auteur-politikk (dette er min barskt forenklete versjon, selvfølgelig – jeg tviler på at Godard ville si seg enig).

Jeg vil se en auteur-politikk i norske folkebibliotek. Vi har videoer av spillefilmer. Og stort sett stiller vi dem opp i hyllene etter *tittel*. Jeg tror det er galt: jeg vil ha dem stilt opp etter auteur, filmskaper, eller, for å unngå oppstyrtet fransk terminologi, etter *regissør*. Jeg synes vi bør klistre en liten merkelapp bak på filmene med for eksempel "Løkkeberg, Vibeke", "Fellini, Federico" og "Tarantino, Quentin" og stille dem opp etter det.

Dette er ikke et teknisk spørsmål om hylleoppstilling, det er en politikk. Hvis vi som bibliotekarer tar film på alvor som kunststart, oppfatter vi dem selvfølgelig som verk av kunstnere som brødrene Coen eller Von Trier ... selvfølgelig er vi opptatt av regissører som kunstnere, og selvfølgelig er vi ikke interessert i å kjøpe en morsom og sensuell spansk film, det vi vil er å kjøpe den nye filmen til Pedro Almodóvar. Og når vi har kjøpt den vil vi sette den ved siden av de andre filmene til Almodóvar. Å akseptere noen annen oppstilling er, implisitt, å akseptere at film ikke er laget av kunstnere og dermed ikke er kunst. Så lenge film er oppstilt på en annen måte enn bøker er de noe mindre verdifullt enn bøker, og kan behandles på en nedlatende måte av bibliotekaren: Ved å stille opp filmene etter tittel bekrefter bibliotekaren for seg selv at en film er like god som en annen, og at det brukeren har rett til å låne ikke er Pedro Almodóvars nye verk, men "en film". Ved å stille opp etter regissør tvinger vi gjennom et nytt syn på og nye krav til videosamlingen. Film er i så fall ikke lenger et anonymt produkt, men individualiseres. Og bibliotekaren kan dermed ikke lenger anse kunnskap om mediet for unødvendig – hun er ikke lenger beskyttet mot kunnskap om mediet. Stiller vi opp etter regissør, så utdanner vi bibliotekar og bruker i filmforståelse. ■

Bernt Lage Breivoll er fast spaltist i Bibliotekaren. Han er nyutdanna bibliotekar fra HiO, og har ellers bl.a. flere års studier innen litteraturvitenskap. Breivoll har også vært redaktør for [sine nomine], tidsskrift for bibliotek- og informasjonsstudiene.

Nettfiltere er farlige

-Teknisk filtrering er ikke bare umulig, det ødelegger også kommunikasjonen mellom foreldre og barn, sier Elisabeth Staksrud ved Statens filmtilsyn. Debatten om nettfiltere har gått lenge. Blant annet har barneombud Trond Waage blitt kritisert for fremme en innføring av nettfiltere som metode for å beskytte barn og unge mot tvilsomt inn-

hold på nettet. Elisabeth Staksrud er koordinator for SAFT, et stort europeisk forskningsprosjekt om internettsikkerhet, og kan fortelle at foreldre mangler kunnskap om og innsikt i barns nettvaner.

- Nettfiltere er farlige fordi de blokkerer for mye – de sensurerende, og du overlater kontrollen til amerikanske filterprodusenter. I tillegg blokkerer de for lite, så noe av det vi er bekymret over vil alltid slippe gjennom. De blokkerer også den dialogen vi etterlyser mellom foreldre og barn, sier Staksrud.

- Vi mener nettfiltere er helt feil fordi de ikke fungerer, men blir en sovepute for foreldrene. Heldigvis har det vist seg at jo høyere teknisk kompetanse foreldre har, jo mindre tro har de på at dette virker, sier rådgiver Jørgen Kirksæther ved Statens filmtilsyn.

Staksrud syns det er litt trist at Barneombudet mener at filtere er bra, og trist at foreldre tror det finnes en slik løsning. - Det beste filteret du kan få er det du klarer å installere mellom ørene på ungene, mener hun. Nettfiltere har

heller ikke vist seg å bli noen kommersiell suksess, og de er ikke veldig utbredt i Norge. Statens filmtilsyn melder om en nedgang i mennesker som tror på nettfiltere her i landet. - Dette er en felles holdning for SAFT-prosjektet, sier Staksrud, som er utnevnt til EUs ekspert på området. ■

Med Aleph 14.2

gir vi deg morgendagens
websøk – i dag!

Det er ingen nyhet at du kan fornye og reservere lån i ALEPH websøk, at du kan søke i andre bibliotekataloger. Det er heller ingen nyhet at Aleph alltid ligger i forkant av utviklingen og møter morgendagens krav - før de er der. Nå gjør vi det igjen.

ALEPH websøk 2003 gjør det mulig for deg å legge treffene dine i en huskeliste mens du søker. Samtidig kan du søke videre fra bibliotekatalogen til Internet-søkemotorer. I tillegg får du støtte for standarder som UNICODE og OpenURL.

Et funksjonsrikt websøk er kun én av grunnene til at flere av verdens ledende bibliotek, som for eksempel The British Library, har valgt ALEPH.

ALEPH er en del av ebib, et totalkonsept fra Bibliotekenes IT-senter for søking og håndtering av informasjon. ebib består av fire komponenter som passer perfekt sammen og samtidig fungerer utmerket hver for seg.

Noen kaller det en **revolusjon**. Vi kaller det **ebib**.

Interessert i dansk-norsk samarbeid?

Det erhvervsrelaterede projekt

Ved Danmarks bibliotekskole kan man utdanne seg til *Bachelor i biblioteks- og informationsvidenskab*, som er en treårig bibliotekarutdanning. I tillegg kan man ta et halvt år ekstra og bli *Bibliotekar DB*. Eller man kan ta to år i tillegg og bli *Kandidat i biblioteks- og informationsvidenskab (cand.scient.bibl.)*. Det halve året for å bli *Bibliotekar DB* burde interessere også norske bibliotekarer. For da skal de danske bibliotekarstudentene gjennomføre et yrkesrelatert prosjekt. Og det trenger ikke nødvendigvis foregå i Danmark.

■ ■ ■ Erling Bergan, Redaktør

Det erhvervsrelaterede projekt er navnet på dette høstsemesteret, som skal gi bachelorer tittelen *Bibliotekar DB*. Det er rundt 100 som tar dette opplegget årlig. Formålet med prosjektet er at studentene skal få prøvd sine teoretiske kunnskaper på en konkret problemstilling eller oppgave i samarbeid med et bibliotek eller en virksomhet.

Danmarks bibliotekskole har satt opp en database hvor prosjekt som bibliotek ønsker blir koblet mot prosjekt som studentene ønsker. Du finner det på <http://studienet.db.dk/indberetning/public/>. Her kan du se et stort spekter av typer prosjekter. Noen eksempler:

Bibliotekets visuelle fremtræden

At presentere biblioteket mere tidssvarende - både m.h.t. indretning, skilte, information, inventar osv. og skriftlig kommunikation med logo, brevpapir mv. (Stiftsbiblioteket i Maribo)

Abracadabra! – did you mean AbraKadabra?

Gennem en undersøgelse og en dokumenterende rapport at skaffe **viden om brugernes adfærd** og søgestrategier i biblioteksdatabasen med henblik på at kunne udvikle markante forbedringer. (Silkeborg Bibliotek)

Bibliotekets visuelle fremtræden

At presentere biblioteket mere tidssvarende - både m.h.t. indretning, skilte, information, inventar osv. og skriftlig kommunikation med logo, brevpapir mv. (Stiftsbiblioteket i Maribo)

Brugerundersøgelse af indsatsområder

At foretage en brugerundersøgelse af lånere og personale, for at afdække hvilke af de initiativer/indsatsområder biblioteket har foretaget i 2002, lånerne har været mest glade for, og hvilke initiativer/indsatsområder lånerne kunne ønske at bibliotekets personale ville arbejde videre med i 2003. (Greve Bibliotek)

Kolding i litteraturen

At få udarbejdet en hjemmeside, hvorpå der er registreret alle de kendte skønlitterære og biografiske værker, der kan knyttes til Kolding. (Kolding Folkebibliotek)

Siden hele ideen og formålet med uddannelsen baseres på et faglig projektsamarbeid mellem student, prosjektsted og veileder på skolen, har skolen funnet det hensiktsmessig å nedfelle gode råd og veiledning til nytte for alle deltakende parter i en "Kogebog". Denne finner du på http://www.db.dk/studievejl/Kogebog2002_240502.pdf.

Fristen for årets runde går ut 14. mars. For norske bibliotekarer er det grunn til å kikke på dette, ta kontakt med Danmarks bibliotekskole for ytterligere opplysninger, og se om det er grunnlag for å foreslå prosjekter – enten noe man allerede har under planlegging, til årets runde - eller til neste års runde. Ellers finner du tidsplan for *Det erhvervsrelaterede projekt* i "kogebogen" på nettet.

Dersom endringer i norske studieordninger fører til noe tilsvarende som de danske bibliotekarstudentenes yrkesrelaterede prosjekt, er det også gunstig om noen norske bibliotek har erfaring fra samarbeid med den danske ordningen. ■

YS positiv til Skaugeutvalget

■ ■ ■ YS er i hovedsak fornøyd med innstillingen fra Skaugeutvalget, som kom i begynnelsen av februar. Utvalget har hatt som mandat å vurdere mål og

prinsipper for skattesystemet, og behovet for endringer. Forslagene de har kommet med er godt i samsvar med det YS har bidratt med i utvalgets re-

feransegruppe, heter det i en kommentar fra organisasjonens sjeføkonom Bjørn Tore Stølen. YS understreker at i den videre behandlingen av forslagene bør alle parter bestrebe seg på å se helheten i det samlede systemet av skatter og avgifter. Organisasjoner som representerer snevre interesser bør ikke sette dagsorden for debatten fremover.

YS har vært oppatt av lavere beskatning av lønnsinntekter og hardere beskatning av kapital- og eierinntekter. Utvalget har langt på vei lyktes med dette gjennom den foreslåtte beskatningen av utbytte og reduksjonen i toppskatten og økningen av minstefradraget. En hardere beskatning av eiendommer vil særlig ramme de med de dyreste boligene og fritidseiendommer. YS legger her vekt på at vanlige boliger ikke skal utstettes for hardere skattlegging enn i dag.

Utvalget slår til lyd for å opprettholde fradrag for utgifter til inntekts erverv. Da er det kortslutning å stramme inn på fradrag for daglige arbeidsreiser og å fjerne skattereglene for pendlere. YS er fornøyd med reduksjonen i toppskatten totalt sett, men er skøyt til selve innretningen: Et innslagspunkt på 360 000 kroner vil ramme flere hundre tusen skattytere, og antallet vil kunne øke dramatisk i årene fremover. YS mener innslagspunktet må økes til 8 G eller 435 000 kroner, og at satsen heller bør økes noe utover 7 % for de overskytende inntekter.

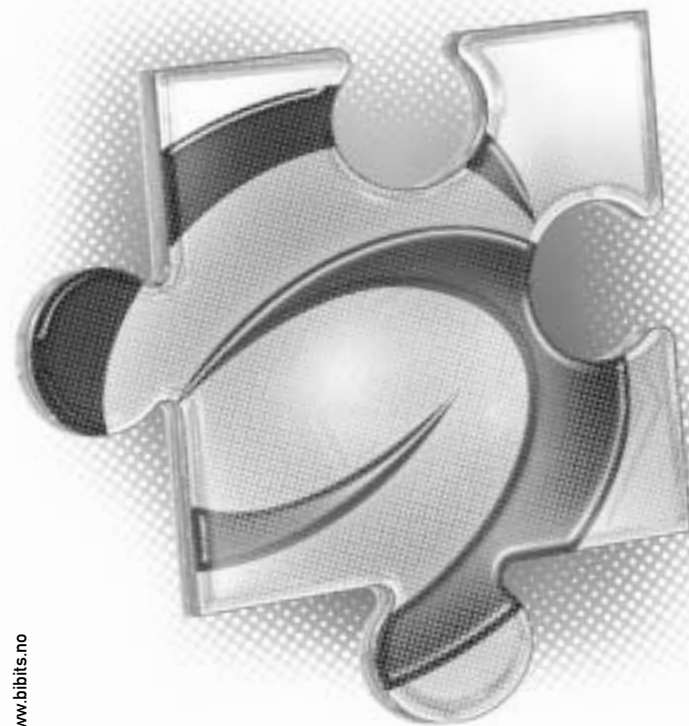
Gjennomsnittsinntekten per årsverk i samfunnet i 2003 er omlag kr 336 000, mens arbeidere/funksjonærer i NHO-området tjener 350 000 i snitt. Et innslag for toppskatten på kr 350 000, som utvalget foreslår, vil derfor fortsatt ramme flere hundre tusen personer. Toppskatten bør etter YS' oppfatning ikke ramme brede lønnstakergrupper, slik som situasjonen har vært etter 1992.

I innstillingen fra Skauge-utvalget foreslås det også å fjerne skattefradraget for fagforeningskontingent. – Regjeringen skal være klar over at dette vil vi overhode ikke akseptere, sier YS-leder Randi Bjørgen i en kommentar. Hun viser til at det inntektspolitiske samarbeidet tvert i mot baserer seg på en økning i fradragsmuligheten. I innstillingen fra Skauge-utvalget foreslås det blant annet at muligheten til å trekke fra fagforeningskontingent i selvangivelsen skal opphøre. I regjeringens kontaktutvalg i januar, ble regjeringen og partene enige om et grunnlag for inntektspolitisk oppgjør i 2003.

- I kontaktutvalget har arbeidslivets parter sluttet seg til linjene for årets mellomoppgjør. Et av våre viktigste gjennomslag var blant annet at regjeringen i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett skal se på en mulig økning i fradragmuligheten, forklarer YS-leder Randi Bjørgen og fortsetter: - For YS er dette en så prinsipielt viktig sak at grunnlaget for årets inntektsoppgjør vil være å anse som kraftig endret dersom regjeringen skulle støtte forslaget fra Skauge-utvalget. YS-lederen poengterer at denne fradragmuligheten er viktig særlig for lavtlønnsgruppene. Samtidig er det disse som vil tjene minst på gjennomføringen av en rekke av forslagene fra Skauge-utvalget. ■

Med SFX

leder vi deg videre til
mer **kunnskap!**

SFX er et unikt lenkeverktøy som gir ditt bibliotek et totalt sammenhengende søkemiljø.

SFX gir deg enda større muligheter når du søker informasjon ved å skape lenker til andre digitale samlinger på nettet, som fulltekstdata-baser, elektroniske tidsskrifter, internettsamlinger og andre biblioteksystem. Du definerer selv hvilke lenker du ønsker å benytte, både innenfor egne informasjonssamlinger og hos eksterne tilbydere på nettet.

SFX er integrert i MetaLib, men kan også benyttes som et selvstendig verktøy, helt uavhengig av hvilken IT-løsning du har i dag.

SFX er en del av ebib, et totalkonsept fra Bibliotekenes IT-senter for søking og håndtering av informasjon. ebib består av fire komponenter som passer perfekt sammen og samtidig fungerer utmerket hver for seg.

Noen kaller det en **revolusjon**. Vi kaller det **ebib**.

Startskuddet for årets inntektsoppgjør

Som den første av hovedorganisasjonene har YS vedtatt sitt opplegg for årets inntektsoppgjør. – YS legger til grunn den enigheten som er kommet på plass i Regjeringens kontaktutvalg, men vi har helt klare forutsetninger for å delta i årets inntektspolitiske samarbeid, sier YS-leder Randi Bjørgen.

■ ■ ■ Representantskapet i YS vedtok 12. februar YS sitt inntektspolitiske policy-dokument som legger grunnlaget for hovedorganisasjonens deltakelse i årets mellomoppgjør. Dermed er YS første hovedorganisasjon som har fått opplegget på plass for årets oppgjør.

- For å delta i årets oppgjør stiller vi klare krav til at enigheten som er oppnådd i Kontaktutvalget følges opp fra arbeidsgiversiden og fra Regjeringen, sier YS-leder Randi Bjørgen og fortsetter: - Spesielt vil jeg trekke frem at vi i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett forventer å se forslag om økning i skattefradraget for fagforeningskontingenten.

YS-lederen viser til at gårsdagens tall fra Teknisk Beregningsutvalg (TBU), avslører at økningen i strømprisene slår kraftig ut på prisstigningen. Derfor er det en klar forutsetning for YS for et fortsatt samarbeid, at man nøye følger kraftprisutviklingen og påvirkning på kjøpekraften; eventuelt med tanke på at tiltak iverksettes.

- Jeg vil dessuten understreke at YS forutsetter at avtalen om Inkluderende Arbeidsliv, også etter evaluering til sommeren, fortsetter som avtalt, sier Bjørgen: - I den forbindelse forventer YS at man i evaluering og fra Regjeringens side, tar innover seg alle elementene i avtalen. Både når det gjelder å få erfarne medarbeidere til å stå lenger i arbeidslivet, samt reelt inkludere funksjonshemmede i arbeidslivet. Jeg vil også minne om at YS tidligere har pekt på at den største svakheten med avtalen er at den ikke omfatter den gruppen hvor arbeidsledigheten er størst: Nemlig innvandrere.

Jeg forutsetter derfor at det hensynet tas med etter sommerens evaluering. Representantskapsmøtet vedtok i forbindelse med det inntektspolitiske policydokumentet en resolusjon hvor det ble uttrykt bekymring over svekket konkurransevne.

- YS er bekymret over den svekkede konkurransevnen og bortfall av arbeidsplasser. I den forbindelse tar YS kraftig avstand fra dem som ensidig dytter ansvaret for denne utviklingen over på arbeidstakerne, sier en engasjert Bjørgen og avslutter: Vi etterlyser derfor fra Regjeringens side initiativ til en bredere debatt og nasjonal dugnad omkring hvordan vi kan styrke rammevilkårene for norsk industri- og næringspolitikk. ■

Design og kommunikasjon i digitale medier

■ ■ ■ Høgskolelektor Liv Gjestrum, Høgskolen i Oslo, Avd. JBI

Arbeider du i bibliotek? Vil du øke din kompetanse på bildebehandling, vevpublisering og digital design? Høgskolen i Oslo tilbyr et deltidsstudium over to år, med studiestart høsten 2003. Løpende opptak startet 1. mars. Det eneste formelle kravet til opptak er generell studiekompetanse. Studiet er rettet mot lærere på alle nivåer, bibliotekarer, illustratører og kunstnere og andre som skal arbeide med informasjon og digitale medier. Du kan lese mer om tilbudet på <http://www.est.hio.no/evu/videreutdanning/dkdm/dkdm.htm>.

Tilbudet er tilpasset folk som er i jobb. Undervisningen blir gitt om ettermiddagen (17-21) og enkelte lørdager. Studiet omfatter 4 emner, hver på 15 studiepoeng (5 vektall). Dersom du ønsker å ta en hel årshenhet, er de tre første emnene obligatoriske. Det gjelder "Digitale bilder og visuell kommunikasjon", "Vevpublisering og informasjonsarkitektur"

og "Formidling, design og utviklingsarbeid i digitale medier". Som fjerde emne kan du velge mellom temaene "Internetteknologi", "Informasjonssøking og -formidling via Internett" og "Kunst, kultur og miljø". Emnene kan også tas enkeltvis.

Selve studiet er gratis. Deltakerne blir studenter ved Høgskolen i Oslo, Avdeling for estetiske fag, og må betale vanlig semester- og eksamensavgift. Praktiske spørsmål om opptaket må rettes til Avdeling for estetiske fag.

De som arbeider med dette studiet ved Avdeling JBI, svarer gjerne på spørsmål om fagets innhold og dets relevans for bibliotekene (og andre kulturinstitusjoner). JBI er ansvarlig for undervisningen i Vevpublisering og informasjonsarkitektur (Se: <http://home.hio.no/~tord/kurs/deko/0203/plan.htm>). ■

Hele verden kan bruke Telemark Samsøk!

Telemarksbiblioteket er først ute med å tilby alle på Internett Samsøk mot tilgjengelig bibliografiske kataloger i fylket; se
<http://www.telemark.samsok.no>

Vi ønsker samtidig Telemarksbiblioteket velkommen som BIBLIOFIL- kunde!

BIBLIOFIL levert av
Det komplette EDB system

Reflektert krigsmotstand

Randi Bjørgen, YS-leder

- I det storpolitiske spillet som nå pågår, ser det ut til at mange velger å glemme nettopp det ansvar som Saddam Hussein sitter med, skriver YS-leder Randi Bjørgen, som har behov for å ta avstand fra Saddam Hussein og det regime han har innført i Irak. Her en plakat fra de store demonstrasjonene mot krig 15. februar.

På vegne av ca 200.000 medlemmer vedtok et samlet representantskap i YS 12. februar en resolusjon mot krig i Irak. I resolusjonen uttrykker YS sterkt bekymring for utviklingen i Midt-Østen, og advarer mot å gå til krig mot Irak. Det er med sterk uro YS ser at sivilbefolkningen i Irak står i fare for å bli utsatt for krigshandlinger.

YS peker på at Norge og verdenssamfunnet for øvrig har et moralsk ansvar for å gjøre alt for å unngå krig. En fredelig løsning på truslene som verden nå står overfor er mulig, og må etterstrebes på det sterkeste. YS støtter et bredt internasjonalt samarbeid gjennom FN, med sikte på en fredelig løsning.

Dette synet på Irak-konflikten er jeg trygg på at YS deler med det brede lag av de norske folk. På bakgrunn av tiltakende frykt for og en sunn motstand mot krig i Irak, har jeg likevel behov for å gi uttrykk for en del nyanser som dessverre går litt tapt i debatten.

Mitt inderlige engasjement er hensynet til sivilbefolkningen. Av den grunn har jeg behov for å ta avstand fra Saddam Hussein og det regime han har innført i Irak. Vi må ikke glemme at mye tyder på at Hussein er støttespiller bak en rekke terrorhandlinger som verden har vært

vitne til. Han er utvilsomt ansvarlig for avdemokratiseringen av det irakiske samfunn.

I det storpolitiske spillet som nå pågår, ser det ut til at mange velger å glemme nettopp det ansvar som Saddam Hussein sitter med. Hvorvidt man liker president Bush eller ikke, må man imidlertid vedkjenne seg det faktum at han er demokratisk valgt. Riktig nok med små og kanskje tvilsomme marginer. Men han er valgt på et demokratisk grunnlag i motsetning til Hussein.

Vi håper selvfølgelig alle at Bush ikke lykkes i å få FN til å åpne opp for krigshandlinger i Irak. Imidlertid kan vi bli stilt overfor det faktum at FN mener det vil være riktig å gå til krig i Irak – for å få fjernet en ikke-demokratisk leder som hevdes å ha bidratt til terrorhandlinger. Hva da? Tør vi fremdeles å holde fast på "FN-sporet"? Er vi villige til å akseptere at krigshandlinger vil være å anse som den minst smertefulle løsningen først og fremst av hensyn til sivilbefolkningen i Irak?

Dette er vanskelige spørsmål som jeg inderlig håper vi slipper å måtte ta stilling til. Jeg har med dette hverken ønske om eller behov for å forsvare krigsagittasjonen til Bush. Imidlertid har jeg behov for å påpeke at den stygge ulven hittil faktisk har vært Saddam Hussein. Når man lytter til Irak-debatten kan man fort få inntrykk av noe annet. ■

Lav ledighet blant danske bibliotekarer

Pernille Drost i danske BFs hovedbestyrelse kommenterer ledighetssituasjonen i siste nummer av *Bibliotekspresen*. Hun slår fast at det i 2002 var 4,1 % arbeidsløshet blant danske bibliotekarer, at fjoråret ble avsluttet med fallende ledighet, og at det er positive tall også for nyutdannede bibliotekarer.

Men BF må ikke hvile på laurbærene, sier hun: "BF har stadig medlemmer, der ikke er i arbejde, eller som er i aktivering eller i andre arbeidsløshedsstilbud, og derfor ikke tæller med i arbeidsløshedsstatistikken. Ligesom der er medlemmer, som nok er i arbejde, men som ikke har fuldtidsstillinger og derfor kun har 19-25 timer ugen. Endelig er der med-

lemmer, der går fra det ene vikariat til det andet. For disse medlemmer kan det virke paradoksalt når BF skriver, at det går godt med beskæftigelsen, når de samtidig kæmper for at komme ind på selv samme arbejdsmarked."

Pernille Drost maner forbundet til hele tiden å arbeide for å "skabe så mange arbejdspladser som muligt, og på at fastholde den lave ledighed". Og hun fremholder: "Derfor tages der i øjeblikket fat på beskæftigelses- og arbejdsmarkedsområdet i BF, herunder med udvikling af tilbud til medlemmerne om karriererådgivning og vejledning." ■

TIDEMANN **4** **BIBLIOTEKSYSTEM®**
-fremtidens bibliotek

**Leselyst fortjener god service
-vi gir deg verktøyet!**

BIBLIOTEKSERVICE AS
- navnet på god service

Muséer, kirker og kaffe på Groppi

Tre reisende; den ene, May Persson, har bodd mange år i Egypt. Den andre, Anne Bratberg, er på sin fjerde tur med Persson. Og så er det meg, Gunhild Gjevjon, som er på Persson-tur til det forjettede land, for første gang. Mye skiller meg fra de to førstnevnte. Når Persson og Bratberg legger ut om hvor fantastisk det er i Egyptens land er jeg å sammenligne med den tvilende Thomas. Mine forventninger er derfor ikke av de største, men det er spennende å oppleve et nytt land, så jeg gleder meg ...

■ ■ ■ Gunhild Gjevjon, Ås bibliotek

På flyplassen i Cairo er det 18°C. Vi hentes av vår privatsjåfør Sami. Han stiller med en 6 seters minibus. Det er god plass både til oss og bagasjen. Vi kjøres til hotell Indiana, der vi innlosjerer oss på tre kvinners rom.

Toalettet fungerer ikke og holderen til toaletttrullen faller ned fra veggen, men slike bagateller ordner Persson raskt opp i.

Så bærer det i vei til basarene - *Khan el Khalili*. Persson kjøper og kjøper, Bratberg bestiller og Gjevjon titter. "Hei, Anne", er det plutselig en som sier, "skal du kjøpe veske igjen?". Det er en selger som har kjent igjen Bratberg. En selger hun kjøpte veske av for 2 år siden.

Vi tar drosje hjem til hotellet og Persson imponerer stort med å snakke flytende arabisk med sjåføren. Hun er lysende klar på hva hun vil betale for turen.

Cairo

Vi går fra hotellet til nærmeste metrostasjon. En metro som ikke skiller seg nevneverdig ut fra de jeg har sett i andre storbyer, men det er en forskjell. Den første vognen i toget er for kvinner. Her trenger kvinnene en egen vogn for å få være i fred for mannens lange fingre og svulmende underliv, men kol-

liderer toget så er det nettopp de som befinner seg i den første vognen som dør. Tilfeldig? Neppe... Kvinnene smiler og vi smiler tilbake. Felles skjebne, felles trøst.

Vi tar metroen til området som kalles *Old Cairo*. Et område som bærer i seg en særegen stemning. Vi går på to tusen år gammel stein, i fotsporene til kopterne (de kristne) som har bodd her siden Jesu tid.

Det første kirken vi besøker er *Al-Moallaka kirken* - den hengende kirken bygget oppe på ruinene av det romerske fortet. Den eldste delen av denne koptiske kirken er fra det 4. århundre. Persson peker ut en veggdekor med strutsegg, forteller at strutsegg symboliserer ro og fred.

Vi tar som snarest en titt på *Ben Ezra synagogen* som er bygget som en basilikakirke. Den er en av Cairos 29 synagoger. Kopterne solgte denne kirken til jødene på 1300-tallet.

Vi blir tilbudt å se vannpytten der Moses skulle ha seilt inn med sivkurven sin, men takker nei til dette enestående synet.

Abu Sarga kirken er også et interessant skue. Den er bygget over det sted der den hellige familie sies å ha overnattet under flukten til Egypt. Der er også i basilika form. En av de 12 søylene er sort og uten dekor. Den symboliserer Judas.

Så entrer vi *The Coptic Museum*. Det ble grunnlagt av en privat velgjører ved navn Simaika og ligger på et område

som tilhører den koptiske kirke. Det ble overtatt av den egyptiske regjering i 1931. Museets mest verdifulle relikvier er *Nag Hammadi skriftene*, en samling på nesten 2000 papyrusblader som er bundet sammen som bøker. De er de hittil tidligst kjente bøkene som er forsynt med lærinnbinding. Mest kjent er Thomas-evangeliet. Skriftene er datert til midten av det 4. århundre og er skrevet på koptisk. Studiene av disse viser at gnostisismen var en selvstendig religion. Tidligere trodde man at den bare var kristen vranglære.

Etter å ha skuet så langt tilbake i egyptisk historie blir vi damer enig om å gå inn i vår egen

tid. Hilton Hotell er da et helt naturlig valg. En innoverbeint servitør som vi sliter litt for å få tak i (det er muslimsk bønnetime) kommer med god mat og drikke. Persson ber om askebeger og uttaler følgende visdomsord: "I siviliserte land får man røyke overalt".

Det Egyptiske Museum

Museet ble bygget i 1902. Her finnes verdens største samling av egyptiske antikviteter. I det østlige og nordlige galleriet i 2. etasje er bl. annet skattene fra Tut Ankh Amons grav utstilt. Hans sammenleggbare campingseng virker utrolig moderne, likeledes bumerangene, vognene og alle de vakre smykkene.

Ellers er det mye som gjør inntrykk, men noen kunstgjenstander festes seg der inne i øyet og lagret seg på harddisken min. Her er en bitte liten liste:

- *Dvergen Seneb med kone og to barn.* (Barna er plassert foran føttene hans slik at en ikke kan se hvor korte bein han har.) I det gamle Egypt ble dvergene regnet

som nesten hellige. Det var det flott ikke bare å eie en dverg, men også å være gift med en. Dvergene ble ofte satt til å passe på skattkamre. Grunnen var de korte beina. De kom seg ikke så fort frem.

- *Tell-el Amarna-brevene* er fra Aknatons tid. (1300 f.Kr) Han fikk en mengde brev på leirtavler, de fleste fra hans vasaller i Palestina som bønnfalt om militær hjelp til å beskytte grensene. Dessverre for vasallene var Aknaton en drømmer som brydde seg mer om poesi og filosofi enn om grensene. Mange av brevene var ikke engang åpnet.

- *Fayyum-portrettene* er fra ca. 300 e.Kr. og er utrolig moderne i sitt uttrykk og sin form.

- *Bavianen Thot* som er dommen og skrivekunstens gud, han som fører protokollen ved den ytterste dag.

Etter to timer i dette fantastiske museet er vi så fulle av inntrykk at vi ikke har plass til mer. Vi går da til *Groppi Garden*. Et gammelt ærverdig kaffehus, der middelklassen møtes om formiddagen. Et sted der man kan bestille velsmakende kaker og canapeer til det cocktailselskapet man skal ha om kvelden. Vi bestiller verken kaker eller canapeer, men

en kopp kaffe som vi lar det dryppe noen edle dråper ned i fra våre medbrakte, små, feminine flasker.

Med nattoget til Aswan

Siden vi er litt tidlig ute setter oss ved et bord på en av jernbanecafeene. Politiet kommer før teen blir servert og spør hvor vi skal. Det er ingen tvil om at vi blir passet godt på.

Vi er så å si er de eneste utenlandske turistene på toget. Togverten kommer og spør om vi ønsker litt å drikke på før middag. En følelse av å være på Orientekspresen på vei mot ukjente eventyr fyller mitt sinn, men Persson er ikke fornøyd. Brettet middagen blir servert på er skittent og leveres derfor prompte til togverten for rengjøring, at jeg holder på å besvime av forlegenhet gjør lite inntrykk på Persson. Etter middagen går turen til barvognen. En nydelig innredet vogn med intarsiautsmykning og mahogni-kledde vegger. Vakre gardiner og gyllen messing i gardinstenger og lufteanlegget. Vår tjenende togvert spør om det passer at han rer opp sengene, damene nikker og smiler og går så etter en lang og dypsindig samtale til sengs.

Tidlig neste morgen ser jeg fra togvinduet grå skygger som rider langs blå kanaler. Det er menn som rider på eslene sine, kan hende for å komme på arbeid, for å handle på det nærmeste marked eller for å besøke noen kjente og kjære. Hva vet jeg? Det jeg derimot er sikker på, som jeg ser med egne øyne, som ikke er noe fata morgana, er at mens det på den ene siden av

toget er uendeligheter med gul ørkensand, så er det på den andre siden blått kanalvann og et frodig oppdyrket grønt landskap. Persson forteller at etter massakren i Luxor er det ikke lenger lov å dyrke sukkerør inntil veien da det var bak disse flotte, høye plantene drapsmennene gjemte seg. ■

Gunhild Gjevjon har fått stipend fra BF til denne studieturen, som hun rapporterer fra gjennom en føljetong på fire deler.

Hålogalandssykehuset, Harstad har følgende stilling ledig:

Hålogalandssykehuset er et helseforetak i Helseregion Nord som består av 3 avdelinger (tre tidligere sykehus) i Harstad, Narvik og på Stokmarknes. Helseforetaket har hovedkontor i Harstad og har i tillegg til den somatiske spesialisthelsetjenesten, ansvar for psykiatri og ambulansetjeneste i området.

Bibliotekar

Vi søker etter bibliotekar i hel stilling fra mai-03.

Biblioteket er lokalisert til Harstad og er et kombinert fag-/pasientbibliotek med hovedvekt på det medisinske fagbiblioteket.

Vi kan tilby

en spennende jobb med varierte faglige utfordringer i et hyggelig miljø.

Oppgaver:

- Daglig drift av bibliotekene
- Utvikle biblioteket til å betjene alle 3 avdelinger i Hålogalandssykehuset
- Utlåns- og referansearbeid
- Katalogisering og klassifikasjon (NLM-systemet)
- Databasesøk
- Videreutvikling av elektroniske tjenester
- Kurs og brukeropplæring

Kvalifikasjoner:

- Godkjent bibliotekarutdanning
- God kjennskap til og interesse for IKT
- Erfaring med biblioteksystemet Mikromarc er ønskelig
- Gode kunnskaper i engelsk er nødvendig

Vi søker en person som er:

Serviceinstitutt, kan arbeide selvstendig og er glad i mennesker. Engasjert, initiativrik og med gode samarbeidsevner.

Lønn etter avtale.

Barnehage i alderen 1 - 6 år, samt behjelpelig med å skaffe bolig.

Nærmere opplysninger om stillingen kan fås ved henvendelse til bibliotekar Tora Saue, tlf. 77 01 52 75.

Søknad med CV vedlagt bekreftede kopier av attester og vitnemål sendes Hålogalandssykehuset, Harstad, Personalkontoret, 9480 Harstad innen **26. mars 2003**.

Hålogalandssykehusets stillinger ligger på www.jobbnord.no

CICERO.ab

ÅL KOMMUNE

Ål bibliotek

Ål kommune ligg i øvre Hallingdal, midtvegs mellom Oslo og Bergen med gode kommunikasjoner både austover og vestover. Kommunen har oml. 4800 innbyggjarar, regionalt kulturhus og eit rikt kulturliv.

Ved Ål bibliotek er det ledig fast full stilling som

Biblioteksjef frå 1. august 2003.

Biblioteket ligg i Ål kulturhus og har 3.3 årsverk; biblioteksjef, barnebibliotekar og to sekretærer.

Biblioteka i Hallingdal har hatt fleire samarbeidsprosjekt. Dei har felles database og lånarregister, med biblioteksystemet Aleph. Alle biblioteka har videokonferanseutstyr og samarbeider om utviklinga og bruken av dette.

Bibliotekstrukturen kan bli endra som ein ev følgje av kommunesamanslåing eller utvida samarbeid med nabo-kommunen Hol.

Den som blir tilsett må rekne med kvelds- og laurdagsvakter. Kommunen har nynorsk som administrasjonsspråk.

Vi søker etter ein person med fullstendig utdanning frå Høgskolen i Oslo, avdeling for journalistikk, bibliotek og informasjonsfag, eller tilsvarende utdanning.

Det blir lagt vekt på røynsle frå bibliotek og god IKT-kunnskap hjå søkeren. Vi treng ein person som kan ta utfordringar og har evne og vilje til samarbeid.

Meir informasjon om stillinga hjå biblioteksjef Gerd Haug, tlf.: 32 08 10 70, e-post: gerd.haug@aal.kommune.no.

Sjå og våre heimesider: www.aal.kommune.no og www.buskerud.fylkesbibl.no/aal.

Løn etter avtale.

Søknad med CV sendast til Ål kommune, Personalkontoret, 3570 Ål, eller til postmottak@aal.kommune.no.

Søknadsfrist: 15.april 2003.

Vil du ha bladet for deg selv?

«Bibliotekaren» er en månedlig nødvendighetsartikkel for svært mange bibliotekarer i Norge. Er du medlem av Bibliotekar-forbundet får du bladet gratis. Andre kan abonnere. For kun 290 kroner får du 12 nummer sendt hjem til deg. Kontakt BF's sekretariat for abonnement på «Bibliotekaren» eller medlemskap i BF.

NORSK TIDSSKRIFT FOR BIBLIOTEK FORSKNING

Abonnementstegning

Alle abonnenter kan henvende seg til

Redaksjonssekretæren

Institusjoner som er medlemmer av Norsk Bibliotekforskning kan bestille abonnement hos Tidsskriftformidlingen, NBF, Mølnertunvegveien 20, 0661 Oslo, tlf 22 68 85 50, fax 22 67 23 68.

Øvrige institusjoner kan bestille abonnement hos **Swets Norge AS**, postboks 6125, Etterstad 0602 Oslo, tlf 22 57 33 00, fax 22 68 19 01

Adresse

Institutt for dokumentasjonsvitenskap, Humanistisk fakultet, Universitet i Tromsø, 9037 Tromsø
Tlf: 77 64 63 53 Fax: 77 64 42 39
E-Post: Trond.Sobstad@hum.uit.no
(redaksjonssekretær)

<http://www.hum.uit.no/lok/abf/index.html>

Abonnements og heftepriser

Institusjoner: 300 kr (150)

Private: 200 kr (120)

Studenter: 150 kr (90)

Tafelne i parentes angir pris pr hefte utenom abonnement.

Tidligere nummer og enkelthefter kan kjøpes ved

henvendelse til redaksjonssekretæren, gjerne e-post.

Norsk Tidsskrift for Bibliotekforskning utkommer med 4

hefter med 75 sider, eller 2 hefter med minst 140 sider, i

årst.

Nærmer du deg pensjonsalderen?

Til deg som er med i Bibliotekarforbundet og nærmer deg pensjonsalderen: Vi ønsker at fortsatt står som medlem! Kontingenten til BF blir kraftig redusert den dagen du går av med pensjon, og utgjør da bare kr. 250,- pr år. (Det er faktisk mindre enn det koster å abonnere på Bibliotekaren i et år!) Som den erfarne og viktige ressurspersonen du er, ønsker vi å beholde deg som medlem i BF.

Bm. Alder ingen hindring.

KLASSEKAMPEN

DE STØRSTE NORSKE FORFATTERNE LESER KLASSEKAMPEN

... GJØR DU?

Priser 2001: 12 mnd. kr. 2.260,-
6 mnd. kr. 1.130,-
3 mnd. kr. 565,-

Kun lørdagsavis:

12 mnd. kr. 830,-
6 mnd. kr. 415,-

Bestill nå: Tlf: 22 05 95 72 Fax: 22 05 95 87
e-post: abonnement@klassekampen.no

Bytte bolig?

Vi hjelper deg med
forsikringene.

**Gjensidige
NOR**

www.gjensidigenor.no

BRODD

→ Brodd kan bibliotek !

Kontakt oss når det gjelder konsulent tjenester på bibliotekområdet. Våre tjenester omfatter

- bibliotekutvikling i alle typer organisasjoner
- bibliotekplaner i kommuner og fylkeskommuner
- ledelses- og organisasjonsutvikling
- valg av biblioteksystemer
- markeds- og brukerundersøkelser
- evaluering av tjenester
- klassifikasjonssystemer
- intern opplæring

Se beskrivelse av våre tjenesteområder og prosjekter på www.brodd.no
eller ta kontakt med oss på telefon **23 37 90 60**.

Kurs vår 2003	Dato
	April
HTML	9. - 10.
Stilark (CSS)	25.
	Mai
XML	12.

Bibliotekarforbundets medlemmer får 20% rabatt på Brodds standard kurspriser. For ajourført kursoversikt, program og påmelding se www.brodd.no.

Brodd er en privat stiftelse med ansatte som har bibliotekar- og IT-bakgrunn

Vi tilbyr konsulent- og vikartjenester innen arkiv, bibliotek, kultur, kunnskapsorganisering, ledelse, organisasjon og web.

Post- og besøksadresse: Brodd, Brynseviien 5, 0667 Oslo Tlf.: 23 37 90 60 Fax: 23 37 90 61 E-post: brodd@brodd.no Org. nr: 974 789 299

TRONSMO BOKHANDEL

– Vi gjør Norge smartere!

pondus – politikk – bukowski – musikk – cuba – tintin – lynkk – fante – carl barks – globalisering – kaz – reiseskildringer – elvis&ali – indianere – skjønn og uskjønn litteratur – beat – tung og lett filosofi – foppall – økonomi – nielsen – vi og de andre – spoken word – asia – lesbe/homse – krim – pulpmagneter – historie – hate – afrika – kvemeland – midt-østen – film – kjønn – postkort – restopplag – skottland – tidsskrifter – populærvitenskap og våre venner menneskene

«... One of the coolest bookshops in the world.»

NEL GAIMAN

«Small bookshops rule!»

ZADIE SMITH

«Det finnes bare en hip bokhandel i Norge»

JAN ERIK VOLD

«The best bookshop in the world»

ALLEN GINSBERG

TRONSMO BOKHANDEL
– uavhengig siden fødselen –

Kristian Augustsgate 19
Postboks 6754 St. Olavs plass
0130 Oslo
Telefon 22 99 03 99
Fax 22 11 33 74
post@tronsmo.no
www.tronsmo.no

Ledig stilling?

"Bibliotekaren" er et rimelig og effektivt alternativ for annonsering av ledige stillinger. Vi er alene om å komme ut hver eneste måned året rundt. Vi er alene om å ha så kort produksjonstid. Og vi er alene om å ha så lave priser.

Ta en titt på vår utgivelsesplan og våre annonsepriser på side 2, eller ring redaksjonen på 57 82 07 65. Neste gang du skal lyse ut en ledig stilling kan du trygt ta kontakt med oss!

ei avis til å lese

Vi tek **kulturen** på pulsen, og stiller dei **interessante** politiske spørsmåla. Vi gir plass for **humoren** og dei frimodige ytringane, til **glede** for mange og forarging for somme. Vi lagar ei avis der det er **høgt** under taket. Blikket vårt er også festa på hendingane utanfor landegrensene.

www.varnspagesign.no

Abonner no, vi veit du ikkje vil angre!

DAG OG TID Telefon: 22 33 00 97 – Faks: 22 41 42 10
E-post: tinging@dagogtid.no

BLADPENGAR: • 764 kr året • 399 kr halvåret • 229 kr kvartalet

nlhas

Vi leverer norske og utenlandske bøker, gråsonepublikasjoner, CD-ROM og andre informasjonsprodukter.

Vi tilbyr:

- Riktige priser
- Effektive rutiner
- Oversiktlige statusrapporter
- Personlig oppfølging

Større kunder tilbys svært fordelaktige betingelser, med reelle rabatter på utenlandske priser.

Ta kontakt – vi sender gjerne en oversikt over våre tjenester.

Norwegian Library House AS
Postboks 4737 Nydalen
0421 Oslo

Telefon 22 95 27 42
Telefax 22 95 03 25
post@nlhas.no
www.nlhas.no

Kikk innom Bibliotekarforbundet på veven:

www.bibtorb.no

Bibliotekarforbundet

INNMELDINGSSKJEMA

Navn	_____	Født	_____
Adresse	_____	Tlf.	_____
_____	_____	_____	_____
Postnr.	_____	Poststed	_____
E-post:	_____		

Yrkesaktiv	☐	Godkj. Bibliotekareksamen (År)	_____
Student	☐		
Ikke yrkesativ	☐		

Arb. giver	_____	Sektor (Komm/Stat/Fylke/Priv)	_____
Adresse	_____	Tlf.	_____
_____	_____	Faks.	_____
Postnr.	_____	Poststed	_____
Stilling	_____	Ansiennitet fra	_____
Stillingskode	_____	Lønnstrinn	_____
_____	_____	Stillingsandel	_____

Dato	_____	Signatur	_____
------	-------	----------	-------

Kontingentsatser:

Yrkesaktive: 1,32 % av bruttolønn. (Min. kr. 2220 pr. år. / Maks. kr. 3660 pr. år.)
Ikke-yrkesaktive: kr. 250 pr. år.
Studenter: kr. 100 pr. skoleår.

Skjemaet sendes: Bibliotekarforbundet, Lakkegt. 21, 0187 Oslo,
vedlagt dokumentasjon av bibliotekarutdanning.

Sekretariatet:

Leder: Monica Deildok

Org.sekretær: Thor Bjarne Stadshaug

Adresse: Lakkegt.21,
0187 Oslo

Telefon: 22 17 04 95

Fax: 22 17 04 96

E-post: bf@bibforb.no

URL: www.bibforb.no

Styret:

Leder
Monica Deildok
BFs sekretariat, Lakkegt. 21, 0187 Oslo
Tlf. jobb: 22 17 04 95
Faks: 22 17 04 96
Tlf. priv.: 33 77 77 16
Mobil: 41 21 23 57
E-post: monica.deildok@bibforb.no

Nestleder
Mona Magnussen
PricewaterhouseCoopers
Karenslyst allé 12, 0245 OSLO
Tlf. jobb: 23 16 04 17
Faks: 23 16 10 00
Mobil: 95 26 04 17
Epost: mona.magnussen@no.pwcglobal.com

Styremedlemmer
Lone Johansen,
Mosseporten videregående skole
Richard Madsen,
Sørfold folkebibliotek
Monica Nævra,
Buskerud fylkesbibliotek
Klaus Jøran Tollan,
Høgskolen i Hedmark
Pippi Døvle Larssen,
Vestfold fylkesbibliotek

Varamedlemmer
Ola Eiksund, Arendal bibliotek
Guri Haugan, Levanger bibliotek
Hanne Brunborg, Gol bibliotek
Grethe Simonsen, Aukra folkebib.

Fylkeslagene:

Finnmark

Lillian E. Rushfeldt
Vadsø videregående skole, Boks 610, 9811 Vadsø
Telefon: 78 95 56 63
Telefaks: 78 95 28 50
E-post: lillian.rushfeldt@vdsvgs.finnmark-f.kommune.no

Troms

Stine Fjeldsøe
Tromsø bibliotek,
Boks 752, 9258 Tromsø
Telefon: 77 68 37 02
Telefaks: 77 65 74 14
E-post: stine@tromso.folkebibl.no

Nordland

Aasa Storlien
Brønnøy bibliotek,
8900 Brønnøysund
Telefon: 75 01 20 50
Telefaks: 75 01 20 01
E-post: Aasas@bronnøy.folkebibl.no

Trøndelag

Liv Vikan
FoU-avdelingen,
Sykehuset Levanger, 7600 Levanger
Telefon: 74 09 83 36
Telefaks: 70 09 85 00
E-post: liv.vikan@hnt.no

Møre og Romsdal

Gro J. Sandvik Fegth
Fræna videregående skole
Bøen 22, 6440 Elnesvågen
Telefon: 71 26 64 20
Telefaks: 71 26 64 01
E-post: fvgsbib@online.no

Sogn og Fjordane

Anne Siri Fardal Bruteig
Fylkesmannen i Sogn og Fjordane
6863 Leikanger
Telefon: 57 65 51 92
Telefaks: 57 65 50 55
E-post: afa@fm-sf.stat.no

Hordaland

Siri Sjursen
Hordaland fylkesbibliotek
Fylkeshuset, 5020 Bergen
Telefon: 55 23 93 74
Telefaks: 55 23 93 79
E-post: siri.sjursen@hordaland-f.kommune.no

Rogaland

Kari Aardal
Vardafjell vid. skole
Spannavn. 25, 5532 Haugesund
Telefon: 52 70 99 10
Telefaks: 52 70 99 15
E-post: aaka.vardafjell-vgs@rogaland-f.kommune.no

Agder

Anne Kristin Undlien
Kristiansand folkebibliotek,
Postboks 476, 4664 Kristiansand
Telefon: 38 12 49 11
Telefaks: 38 12 49 49
E-post: Anne.Kristin.Undlien@Kristiansand.kommune.no

Telemark

Kari Madsen Moldvær
Porsgrunn bibliotek
Postboks 1133, 3905 Porsgrunn
Telefon: 35 54 71 71
Telefaks: 35 55 90 93
e-post: karim@porsgrunn.folkebibl.no

Vestfold

Pippi Døvle Larssen
Vestfold fylkesbibliotek
Storgt. 16, 3126 Tønsberg
Telefon: 33 35 49 74
Telefaks: 33 31 33 25
E-post: pippi@vf.fylkesbibl.no

Buskerud

Anne Foss
Buskerud fylkesbibliotek
Boks 1136 Bragernes, 3001 Drammen
Telefon: 32 80 63 55
Telefaks: 32 80 64 53
E-post: foss@buskerud.fylkesbibl.no

Hedmark og Oppland

Klaus Jøran Tollan
Høgskolen i Hedmark, avd. for lærerutdanning,
Holsetgt. 31, 2318, Hamar
Telefon: 62 51 77 36
Telefaks: 62 54 24 95
E-post: klaus.tollan@luh.hihm.no

Østfold

Anne Woje
Fredrikstad bibliotek,
Boks 100,
1601 Fredrikstad
Telefon: 69 38 34 33
Telefaks: 69 38 34 34
E-post: annec@fredrikstad.folkebibl.no

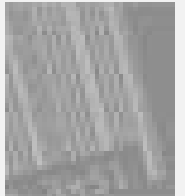
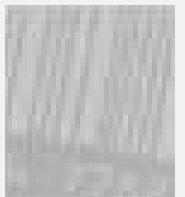
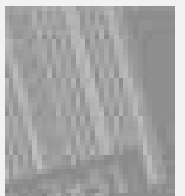
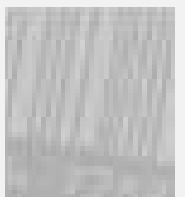
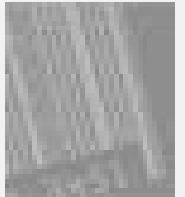
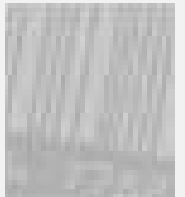
Oslo/Akershus

Anne Cathrine Undhjem
Fylkesbiblioteket i Akershus
Boks 85, 2027 Kjeller
Telefon: 63 80 10 20
Telefaks: 63 81 09 26
E-post: cathrine.undhjem@vgs.akershus-f.kommune.no

B-blad

Returadresse:

Bibliotekarforbundet
Lakkegata 21
0187 Oslo

Sitatet:

"In fact a few simple mathematical calculations reveal that if reference librarians were paid at market rates for all the roles they play, they would have salaries well over \$200,000."

Will Manley
(The Truth About Reference Librarians. McFarland, 1996, p. 30)